



Järnbehandling

Terapigrupp blod



Rolfö



Rolfö, Emmelie

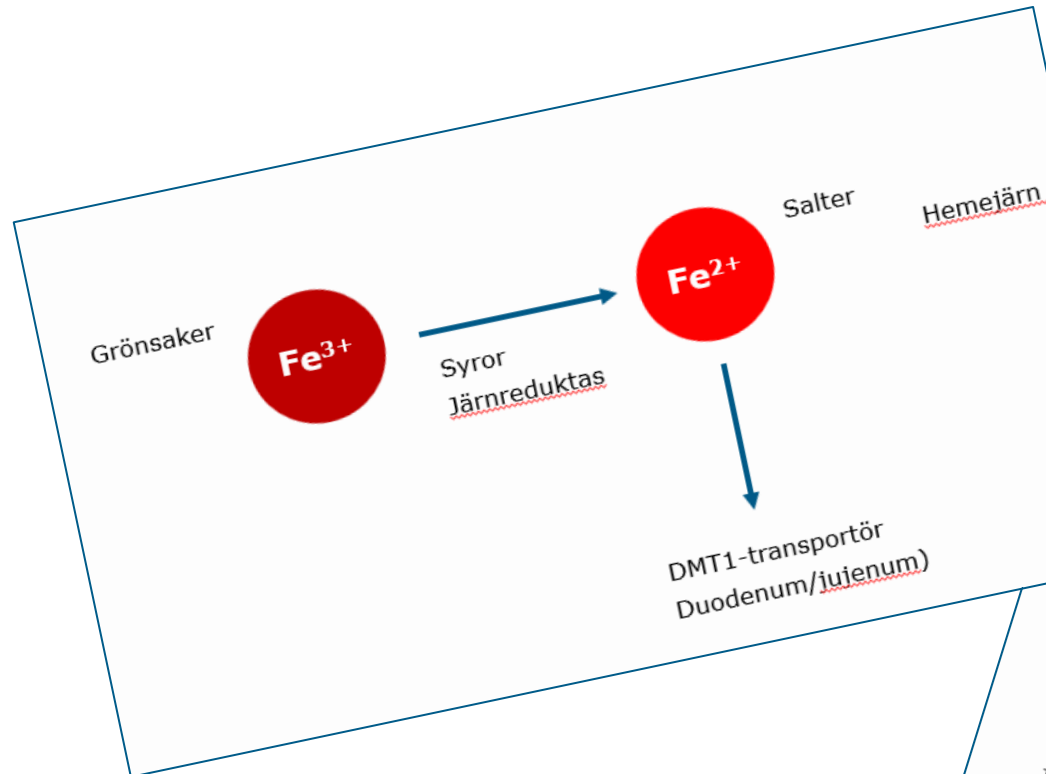
Allmänläkare Närhälsan Olskroken vårdcentral

Terapigrupp blod

Mål/innehåll



Terapiråd Intravenöst järn



Terapigrupp Blod – Terapiråd
Intravenöst järn
 Fastställt juni 2026 av Läkemedelskommittén i Västra Götalandsregionen. Giltig t.o.m. juni 2028.

Terapiråd om hantering av intravenöst järn

Bakgrund
 Intravenös järnbehandling är ett effektivt alternativ vid järnbrist när peroral behandling inte är möjlig eller otillräcklig. Detta terapiråd syftar till att ge vägledning för säker och ändamålsenlig användning av intravenöst järn. Dokumentet omfattar rekommendationer för ordination, administrering, handläggning av infusionsreaktioner samt uppföljning.

Förstahandsval vid behov av järnsubstitution är peroral järnbehandling. Vid gastrointestinala biverkningar, prova att minska dosen eller dosera varannan dag. Studier har visat att upptaget förbättras när doseringstillfällena glesas ut. Uptaget förbättras också om tabletter eller kapslar med järn tas på fastande mage. Vitamin C ökar upptaget medan kalciuminnehållande produkter, te och kaffe försämrar upptaget. Om peroralt järn ändå inte tolereras, samt då sådan behandling inte är lämplig, kan intravenöst järn ordinerars.

Ordination

Rekvirering av upphandlade preparat

- Parenteralt järn rekvideras till mottagningen, dvs. patienten ska inte betala för läkemedlet.
- Ordinera upphandlat preparat för att hålla nere kostnader. Utbyte sker ej. Upphandlade parenterala järnpreparat är:
 - MonoFer, för högre doser som ges en gång i veckan. Saknar dock indikation för barn.
 - Venofer, för lägre doser som ges flera gånger i veckan.
- Privata aktörer som har vårdavtal med VGR kan vända sig till regionens upphandlade aktör (för närvarande Medovia) för att rekvidera till upphandlade priser.

Dosering

- Vuxna: följ anvisning för ordination enligt Fass, notera kontraindikationer
- Vuxna med kroppsvikt under 50 kg: använd Ganzoniformeln (se nedan)
- Gravida: ska behandlas inom mödrhållsövården, då fostret kan behöva övervakning
- Barn: se ePED (www.ePED.se)

Ganzoniformeln
 Till vuxna med kroppsvikt under 50 kg ger Ganzoniformeln en mer anpassad dosering.

Vem stal järnet?

Amazon





**Vilka livsmedel
rekommenderar
ni?**

Hur mycket järn behöver vi?

Det rekommenderade intaget per dag skiljer sig mellan olika åldersgrupper:

Kön/Grupp/Ålder	Rekommenderat intag
Spädbarn 7-11 månader	10 milligram
Barn 1-6 år	7 milligram
Barn 7-10 år	9 milligram
Flickor 11-14 år	13 milligram
Flickor 15-17 år	15 milligram
Pojkar 11-17 år	11 milligram
Kvinnor 18-50 år	15 milligram
Kvinnor 51-70 år	8 milligram
Kvinnor över 70 år	7 milligram
Män över 18 år	9 milligram
Gravida	26 milligram
Ammande	15 milligram



Peroralt järn

Tvåvärt. Fe 2+

- Duroferon
- Niferex

Trevärt. Fe 3+

- Maltofer
- Ferraccru



Biverkningar



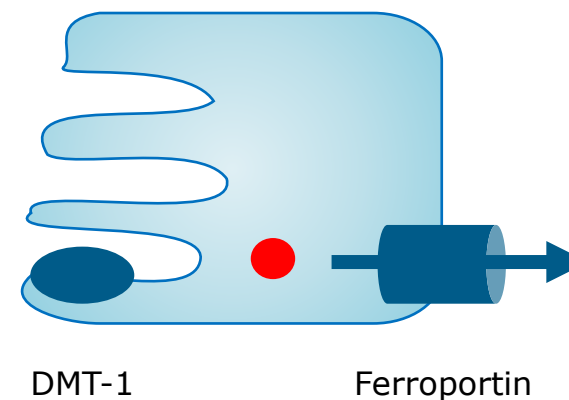
Sant eller falskt?

Varannan-dag-dosering ger ofta bättre järnupptag än daglig dosering.



Varannan-dag-dosering

- **Mer järn → mer hepcidin → mindre järnupptag**
 - Hepcidin reglerar järnupptag
 - Höga järndoser ökar hepcidin, som stänger ner järntransportören ferroportin.
 - Då minska upptaget av nästa dos.
- **Dagligt intag > 60 mg järn**
 - Hepcidin är förhöjt ca 24 h.
 - Nästa dags upptag minskar med ca 35-45 %.
- **Dosering varannan dag**
 - Lägre hepcidinnivåer mellan doserina.
 - Högre upptag per dos.
 - Mindre oabsorberat järn i tarmen.
 - Färre GI-biverkningar.



Kosttillskott

Max 30 mg/tabl.

- Järnsalter
- Järnbisglycinat
- Sukrosomialt/liposomalt järn
- Järnpolymaltos/järntrimaltol
- Hemjärn
- Munsmältande järntablett
- Blutsaft



Sant eller falskt?

Även mycket peroralt järn är ofarligt.



Intravenöst järn



Ordination

Rekvirera upphandlat järn

Dosering

Hb (g/l)	Patienter med kroppsvikt <50 kg	Patienter med kroppsvikt 50 kg till <70 kg	Patienter med kroppsvikt ≥70 kg
≥100	500 mg	1000 mg	1500 mg
<100	500 mg	1500 mg	2000 mg

Ganzoniformeln

- Totalt järnbehov [mg järn] =
kroppsvikt [kg] x (mål-Hb* - aktuellt
Hb [g/L]) x 0,24 + järn i järndepåer**
[mg järn] *
- Standard mål-Hb är 150 g/L i
Ganzoniformeln.



IV järnpreparat

- Monofer
 - Högdos upp till 2000 mg, färre doseringar
 - Från 18 åå
- Ferinject, Fercabos, Feriliva, Xabogard
 - Upp till 1000 mg
 - S.fosfat? Osteomalaci?
 - Från 1 åå
 - Ej upphandlad
- Venofer
 - Låg dos
- Diafer
 - Låg dos
 - Ej upphandlad



Priser

Duroferon: 4-5 kr

Niferex: ca 6 kr

Ferraccru: 25,6 kr

Infusion 1000 mg:

Monofer 1200 kr

Ferinject 3099 kr

Infusion Monofer inkl personalkostnad: 1700-2200 kr



Administrering

- Vem?
- Utrustning
- Spädning
- Intravenöst
- Infusionshastighet
- Efteråt



Infusionsreaktioner



Sant eller falskt?

Fishbane behandlas med adrenalin.



Fishbanereaktion

Symtom under i.v. infusion

Ryggvärk



Led-/muskelvärk



Flush



Bröstmärta

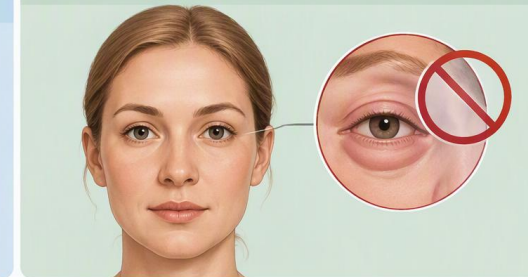


Avsaknad av symtom på anafylaxi

**Ingen ökad hjärtfrekvens/
inget minskat blodtryck**



Inget periorbitalt ödem



Inget illamående eller buksmärta



Ingen väsande andning eller stridor



Åtgärder vid Fishbane

- Stoppa infusionen 15 minuter
- Återuppta infusionen med halverad hastighet



Oro infusionsreaktioner

- Tidigare iv järnpreparat
- Särskilda patientgrupper: RA, infl systemsjukdom, astma, svårt eksem, hög ålder.



Utvärdering av järnbehandling



Prover

Hb, MCV, järn, TIBC, ferritin, transferrin,
transferrinmättnad

Mål

Ferritin > 100 µg/L

Transferrinmättnad > 20 %

Tre saker som ändrade min syn på järn

- Peroralt järn varannan dag
- Fishbane förkommer, anafylaxi är sällsynt
- Labmässig uppföljning vid rätt tid, ferritin



Tack för att ni lyssnat!

Frågor?

emmelie.rolfo@vgregion.se

